Štev. 225 Posamezna številka 20 stotink V Trstu, v petek 5. novembra 1920 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLV

Izhaja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi ...ton Požar, ...ured... ...ništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Kopriva — ... Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina zna... leto L. 32.— in celo leto L. 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot., osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Angleški list „Times“ o dogodkih v Trstu

»Lavoratore« je prejel od svojega londonskega poročevalca prevod članka, ki ga je priobčil odlični angleški list »Times« o dogodkih v Trstu. »Lavoratore« pripomnja, da bi moralo to poročilo v angleškem listu služiti kot sijajna lekcija iskrenosti vsem tukajšnjim žurnalistom, ki so in še pišejo resnico in ki očitajo socijalistom pristranost, ali proračunjen pesimizem pri njih vedenju vpričo perečih problemov te pokrajine. In »Times« ni — povdarja »Lavoratore« — socijalistično glasilo, še manje pa jugoslovensko, marveč glavno glasilo visoke angleške buržuazije. In socijalistično glasilo vprašuje: Kaj pravi politična obrist o lepem slovesu, ki se ustvarja v inozemstvu? In ne razširjamo ga samo mi socijalisti. Z nami so tudi najbolj nepristrani buržuazijoi Anglije. Sednjič ugotavlja »Lavoratore«, da je članek spisal dopisnik londonskega lista v Julijski Benečiji.

Članek v »Timesu« slove: »Kdor je dospel v Trst, se nahaja takoj spričo uspehov odlašanja in neodločnosti mirovne konference.

Julijska Benečija se še ni priključila k italijanskemu kraljestvu. In, ker ni še zakonit del Italije, žive vsi v atmosferi negotovosti. Če se ljudje skličujejo na italijanski zakon jim odgovarjajo, da je že v veljavi avstrijski zakon. Če se skličujejo na avstrijski zakon, jim odgovarjajo, da Julijska Benečija ni več avstrijska. Da je ...lijanska! V resnici sta Trst in njegovo ... pod težo vladne obiske, ki je povsem od... ...e, ob katerih si militarizem in birokracija pomagata drug drugemu, da ovirata industrijo in trgovino, da zdirkata delavski razred in napravlata obstanek prebivalstva neznosnim.

V nobenem mestu Italije, ki sem ai jih ogledal, nisem našel gospodarskih razmer tako težavnih kakor v Trstu. Brezposelnost je ogromna in življenje je še dražje, nego v Rimu. Delavski sloji se nahajajo spričo nerazrešljivega problema za njihovo eksistenco, in ker so ti sloji po dobrem delu slovenskega poročevanja in izpostavljeni raznovrstnemu zlostavljanju, bi to vse, če se mu ne pride v okom, dovedlo neizogibno do uporov. Fašisti so ultranacionalistična organizacija, sestavljena po velikem delu od oficirjev, demobilizirancev, častnikov, letalcev in dijakov, s precejšnjim priveskom šolskih dečkov; so sinovi srednjih slojev in uživajo popolno nedotakljivost od strani oblasti. Z okna angleškega generalnega konzulata sem bil priča mnogobrojnega rijhovih izgredov povodom obiska ...ljudskih poslancev v Trstu. ...bil sem tudi ... »Lavoratore« ... »Julijske Benečije. Bilo jih je sakih 200, samih mladeničev po 25. Vsi so bili oboroženi z gorjačami in palicami. Zapustili so Dantejevo dvorano posamezno, a vsi so se sešli na Garibaldijevem trgu v istem hipu, kjer so napadli neko skupino delavcev, in v zmešnjavi je bil Pietro Belli — ki je bil reporter D'Annunzija in je sedaj govornik omenjenih skrivnežev — zadet od streznega orožja. Ker je krogla zadela v ozadje mišca, je verjetno, da je bil zadet slučajno od enega njegovih. Takoj na to so fašisti napadli »Lavoratore«. Malo minut pred napadom sta prišla v prostore tega lista ameriškanski konzul in poročevalec »New - York Heralda« in oba potrjata odločno, da ni bilo niti sence provokacije od strani delavcev, in ona dva sta se zavedla, da je nekaj posebnega zgodilo, šele tedaj, ko ju je stresla eksplozija bombe, vržena z nekega okna sobe, v kateri sta se nahajala. Potem so bile vržene še tri bombe velikega kalibra in stevilno ročnih bomb in ne napadalci, vstopivši v prostore, ustrelili še kak tucat strelov iz revolverjev proti ameriškanskemu konzulu; in to se je zgodilo, ko je on kričal, da je ameriškanski konzul. Na to so zažgali poslopje uredništva.

Ta napad je bil izvršen ob prisotnosti orožnikov, ki niso genili niti prsta, da bi ga preprečili, in niso aretirali nikogar. Po uničenju lista so fašisti nemoteno odšli po Corsu, pevajoč in vsklikajoč. Delovanje fašistov ni naperjeno samo proti delavski stranki, ampak tudi proti delavcem slovanske narodnosti. Ponašajo se odkrito, da hočejo terorizirati prebivalstvo v svrho, da postane italijansko. Zidovje je pokrito z manifesti in z napisi »Živela Italija!«, s tisoči manifestov, ki proslavljajo zasedbo Reke in D'Annunzija. Razdeljuje se v znak protesta proti nehvaležnosti zaveznikov.

Te izgrede obžaluje vsi boljši krogi, bančniki, lastniki ladij in trgovci, kajti sodijo, da, če bodo fašisti nadaljevali, povzročijo resen upor. Ali boljši element je absolutno brez moči, ravno tako ničesar ne morejo storiti civilne oblasti, kajti vojaška oblast simpatizira s fašisti.

Ko je opisal žalostne razmere tržaškega pristanišča, nadaljuje dopisnik angleškega lista:

»Ali Trst ni samo brez trgovine, marveč je tudi brez vode. Trst je morda edino mesto, s skoro četrt milijona prebivalcev, ki ima skoro po ves dan vodo popolnoma zaprto. Pomankanje vode je toliko, da se more dobiti le od 24. do 7. ure. Celo v boljših hotelih se je more dobiti le malo množino, ravno toliko, da se more umiti. Lahko si je predstavljati, da so zdravstvene razmere mesta vse prej, nego zadovoljive. Prah in nesnaga sta strašna. Pšna tudi primankuje zelo in mnoge hiše so brez luči in brez plina za kuriavo. Vse to gotovo ne veča ugleda italijanskih oblasti. Premog za izdelovanje plina, in brzkone tudi za potrebo bolnišnic strojev, se je porabil za pridobivanje etelenskiete, ki se je razsipala za javne razsvetljave, da bi se jasno in otipljivo dokazala radost, ki ni na noben način odgovarja temu, kar je občutilo v srcu tržaško prebivalstvo. Ni čudo torej, če so ti vzroki, spojeni s težavnimi razmerami življenja; pomnožili nezadovoljstvo ljudstva ter pomnožili socijalistično stranko.

Med tujimi trgovci je na splob razširjeno mnenje, da bi bile stvari veliko na boljšem, ako bi Italijani prepustili Tržačanom, naj delajo sami od sebe. Ali, ni ga znaka, ki bi kazal na tako liberalno politiko. Kar treba Trstu, je povratek k mirovnim razmeram, a pred vsem, **da se vspostavijo prejšnji odnošaji z sosednjo Evropo.** (A k tej spada menda tudi naše slovansko zaledje. Pip. ured. »Edinosti«.) Če ne more storiti tega, je Trst mrtvo mesto. Delavci pristanišča vedo to instinktivno, in no delavsko gibanje, ki pridobiva na moči z vsakim dnem, je pisati v veliki meri odgovornost na račun D'Annunzija. Govore, da, če ta ne bi bil šel na Reko, bi bilo vprašanje vzhodnih meja že davno urejeno, ter da bi prebivalstvo Trsta in Istre uživalo danes iste pravice in privilegije, ki jih uživa vsak italijanski državljan, in bi se nahajalo v razmerah, da bi moglo vspostaviti trgovske odnošaje, od katerih ste odvisni njegova sreča in blagnja.

Jadranska pogajanja

Italijanske priprave in Italij. pričakovanja

RIM, 3. Agencija »Volta« javlja: Minister za zunanje posle grof Sforza in vojni minister Bonomi odpotujeta skorij gotovo v nedeljo v Santo Margherito Ligursko, kjer se bodo vršila pogajanja z jugoslovensko delegacijo. (Santa Margherita Ligure je trg v genovski provinci, v okrožju Chiavari, na zapadni strani zapadnega zaliva. Leži približno 25 km južnovzhodno Genove na železniški progi med Genovo in Piso. Šteje okoli 5000 prebivalcev.)

Pogajanja se otvorijo v ponedeljek, 8. t. m., in ne bodo trajala delj nego teden. Sklepa se, da gre italijanska delegacija na sestanek z iskreno željo, da se dovedejo pogajanja do zaključka, toda odločena, da ne žrtvuje ničesar tega, kar zagotavlja Italiji trdno obrambno črto, ki jo predstavlja premirna črta.

RIM, 3. Italijanska vlada, ki je ustregla želji belgrajske vlade, naj bi se jadranska mirovna pogajanja, ki so bila v Palianzi prekinjena, nadaljevala, je povabila jugoslovensko delegacijo, naj pride v prvi polovici prihodnjega tedna v Italijo, da se pretrese in reši pereče vprašanje meja med obema narodoma.

V diplomatičnih krogih se pričakujejo zaključki jugoslovensko - italijanskih pogajanj z velikim optimizmom. Neki inozemski diplomat zagotavlja, da prihajajo iz Londona in Pariza, kjer so sproti natančno poučeni o poteku priprav za predstoječa pogajanja, vesti, ki bolj in bolj opravičujejo ta optimizem.

Tudi krožijo vesti, da sta baje angleško in francosko vnanje ministrstvo odobrili kompromisni načrt italijanske vlade, in se baje smatra v Londonu in Parizu ta načrt tak, da bo mogel dovesti pogajanja do srečnega zaključka, ki bi vendar enkrat rešil jadranska mejaša in vso Evropo vseh teh težkih zapletljajev in neprestanih vznemirjenj, ki zadržujejo povratek normalnih življenskih pogojev na kontinentu.

Italijanski načrt

RIM, 3. Na pogajanjih bo italijanska vlada brezpogojno zahtevala varnost mej na kopnem, ki se doseže le tedaj, ako bo potekala vojaško-politična meja po planinskih grebenih do Snežnika. Dalje bo zahtevala jamstva kulturnega, gospodarskega in strategičnega značrja za ostale jadranske pokrajine, kjer žive po večini Italijani. Za te zahteva italijanska vlada samoupravo (avtonomijo), ki jim bo zajamčila za bodočnost, in ki jim bo omogočila, da nemoteno uveljavljajo svoje italijanstvo.

Ministrski predsednik Giolitti in minister za vnanje zadeve grof Sforza, ki je tudi predsednik italijanske delegacije, sta bila včeraj pri kralju, da ga poučita o mednarodnem položaju v dolikor se tiče predstoječih jadranskih pogajanj.

Italijani in Dalmacija

RIM, 3. Bivši vrhovni poveljnik italijanske mornarice piše v listu »Giornale d'Italia«: »Italija ni popolnoma ujedinjena, in ne more biti mirna in varna pod lastno streho, dotlej, dokler stoji tujec tudi le z eno nogo na njenih tleh. Meje italijanske niso samo meje na kopnem: vočigled zemljepisni obliki Italije so njene meje po večjem delu na morju. Italija je dežela, ki živi in diha na morju. In njena pljuča sta tirensko in jetranisko morje. Človek lahko živi z eno samo stranjo pljuč, tak človek bo pa ostal za vedno invalid. Ako se vzame Italiji jadransko morje, umrje na jetiki. Brez Dalmacije in korčulskega otočja ne bo Italija na Jadranu nikoli varna. Jadrin je za Italijo pot na vzhod; je pa tudi cesta, po kateri so turške čete napadale našo (!) obrež.«

V svojih nadaljnih izvajanjih trdi admiral, da je skuša ta Avstrija na vse načine umetno raznaroditi Dalmacijo. Opozarja na obupen boj, ki ga bijejo dalmatinski Italijani, da obranijo to kar je še ostalo od njihove dominacije v Dalmaciji, in na njihov klic, naj jim pride velika mati Italija na pomoč. K temu vzklika admiral: »Ali odrešimo danes te naše pokrajine, ali pa jih ne bomo imeli nikoli!« Dalje razmotriva admiral vprašanje z vojaškega stališča in ugotavlja, da nudi dalmatinska obal vsepovsod varne luke, med tem ko je nasproti ležeča italijanska obal brez sprejemne luke od Otranta do Benetek. Da tvori korčulansko otočje takorekoč most iz Dalmacije v Italijo, in ako bi ostalo v rokah sovražnikovih, bi je izkoriščal v zavratne namene. Napadal bi, kader bi se mu zljubilo, in vsaka pomoč iz oddaljenih Brindisov ali Benetek bi prišla prepozno, ker bi se sovražnik med tem časom že spravil na varno. Korčulanski otoki, da so vsi ti in mnogo drugih rezgled, med tem ko se vidi iz italijanske obali jedva nekaj milj daleč.

Temne D'Annunzijeve slutnje vpričo pogajanj

REKA, 3. Nocoj odpeljejo tri jadraice v Rim, da razglasijo ob priliki zmagoslavja D'Annunzijevo poslanico Italijanom. V tej spomenici ugotavlja najprej reški komandant, da se »centuria ronških legijonarjev« ne pridruži »nepreglednim vrstam pogrebcev, ki spremlja krsto zadivljene zmage«. Obžaluje v imenu »resničnih borcev«, da se postopi Giolitti še enkrat oskrunjiti italijansko zmago s popuščanjem, ki ga italijanski narod ne more in ne sme prenašati. Zapoveduje »zastavam Italije«, zastavam »štirinajstih zmag na Kalvariji«, da, »tudi ko bi razsajal že tak vihar nad Rimom, ne morejo plapolati, ne stokati, ne škripati, ne blesteti.« »Ostanite«, govori zastavam, »zavite, in objemite vso grobno bol s svojimi krili. Dalje pravi, da je najslavnejša italijanska zastava — ona 9. pehotnega polka — plapolala včeraj v karnarski burji, ko so proslavljali legijonarji četrto obletnico Fajtjega hriba, ki so ga bili izvojevali »toskanski volkovi«. Danes pa da je zaprta v svoji skrambi »v grobni bolesti.« »Danes jo, zmagoslavno, pretresa bol nad neutešljivim plamenom, ki gori v Julijski Benečiji in Dalmaciji. Da vam stiska ta misel srce, in ga grize, ne vpili bi več, ne bi več vriskajoč in pojoč nadaljevali kričavo pogreščine. Daj Bog, da vam jezik odpade! Da bi bil strašni molk zastav vas molk!« Nocoj, pravi poveljnik dalje, bodo razbojniki, ki so zadavili zmago, pokopali njeno »oskrunjeno telo pod altarjem domovine in ga svečano zapečatili s kraljevim pečatom...« Toda ugrabil jo bo tajnobajni legijonar in jo bo skozi noč in vihar odnesel z rjuhami in balsamom vred. Še jutri bo pretreslo pogrebce, kakor da jim gre skozi kost in mozeg. Zaključuje: »Čujte, vi mrtvi, vi priče vstajenja. Nekdo pa živi in bdi z mečem v roki, in ve, kedaj pride njegov dan!«

Italija ni stavila novih pogojev Jugoslaviji.

BELGRAD, 2. »Pravda« doznava, da rimska vlada jugoslovenski vladi ni stavila nikakih novih pogojev v predhodnih razgovorih o Jadranu. Ona je po svojem opravniku v Belgradu izjavila samo to, da odlaga pogajanja do novembra, vsled težke parlamentarne situacije.

Afera generala Vešovića pred belgrajskim sodiščem.

BELGRAD, 4. Sodišče prve stopnje v Belgradu je poslalo mestnemu sodišču istotam vse akte, ki se tičejo prestopa generala Vešovića ter je zahtevalo, da se uvede strokovnjaška preiskava pisma, ki ga je pisal Vešović itilijanski vladi. V imenovanem pismu prosi Vešović za osvobojenje Črne gore. Čim se ta akt na ta način prenaša od sodišča do sodišča, tudi Vešović gotovo no sedi s prekrižanimi rokami. General piše v pismu svojemu sinu, da se mora otresti obreke tiranijev. Poleg tega je izjavil Vešović pred sodiščem: »Če bodete tako postopali z menoj, ne boste dočakali niti tega, da me obsodite.«

MALA ENTENTA

Trajen, popoln in končnoveljaven sporazum med Češkoslovensko in Romunijo

PRAGA, 2. Listi pišejo, da se iz pogovorov med Take Jonescom in Benešom lahko ugotavlja, da vlada med Češkoslovensko in Romunijo popoln sporazum glede sedanjih političnih vprašanj, posebno v kolikor se tiče Male entente in odnošajev med Rusijo, Romunijo in Češkoslovensko; v goriomenjenih pogovorih je razložil češkoslovenski minister svoje stališče nasproti Poljski in v vzhodnoevropskemu vprašanju. Ministra sta konštatirala popoln sporazum na zapadu, v prvi vrsti med Francijo, Anglijo in Italijo za pravo oceno Male entente; dogovor, ki je bil dosežen že v Bukarešti, je bil potrjen in precisiran. Pred koncem meseca se sestavijo komisije za udeležitev sklepov glede meta, svez gospodarskih in trgovinskih odnošajev. Ker se je v izmenjavi not med ministroma dosegel sporazum v tem vprašanju, se ugotavlja, da je politični sporazum med obema deželama popoln, trajen in končnoveljaven.

Trgovinski sporazum med Češkoslovensko in Romunijo.

BELGRAD, 4. V pogajanjih med Češkoslovensko in ravnateljstvom romunskih železnic radi prevoza blaga se je dosegel sporazum. Po tem sporazumu bo dobavljala Češkoslovenska po Donavi sladkor, za kompenzacijo pa dobila žito. Romunija mora dati za prevoz žita na razpolago tudi 15 lokomotiv.

Nakup nemškega brodovja na Vltavi s strani Češkoslovenske

PRAGA, 2. Interministrijalna komisija je odpotovala v Berolin za pogajanja radi nakupa dela nemške mornarice na Vltavi.

Prihod Take Jonesca v Varšavo.

VARŠAVA, 2. Danes je prispel semkaj Take Jonescu, kateremu se je priredil sprejem, izražajoč vsestranske simpatije. Take Jonescu biva v kraljevskem gradu.

BELGRAD, 3. Take Jonescu bi moral dospeti v Belgrad 4. novembra, da se razgovori z našimi političnimi krogi. Trdijo pa, da so njegov prihod najbrže odgodi do 9. novembra.

Določevanje nove meje med Jugoslavijo in Bolgarijo.

BELGRAD, 3. »Politika« javlja iz Pireta, da je komisija za razmejitev med Srbijo in Bolgarijo določila mejo v trnovskem okrožju. Komisija se je sedaj tri dni mudila v Sofiji. Jutri dospejo člani komisije v Caribrod, da nadaljujejo določevanje meje. Končnoveljavna meja z Bolgarsko bo določena koncem novembra. V drugi polovici novembra bodo jugoslovenske čete zasedle mesti Bosiljgrad in Caribrod.

Vprašanje grškega prestolonasledstva

Princ Pavel hoče biti izvoljen od naroda

RIM, 3. Poseben poročevalec agencije »Stefani« poroča iz Aten dne 2. t. m.: Po izjavah, ki jih je podal Venizelos v zbornici glede dinastičnega vprašanja, so si sledite tri note, objavljene v listih, s katerimi sta Venizelos in Gunaris vsak s svoje strani nadaljevala razpravljanje o zadevi. V prvi noti je Gunaris trdil, da so pogoji, strvljeni za nasledstvo princa Pavla, prokustavni in da je protipostavno izbirati prestolonaslednika, na mnenje se za mnenje naroda. Venizelos je odgovoril, oklevajoč politično potrebo pogojne ponudbe prestola princu Pavlu in poudarjajoč potrebo, da se jasno postavi vprašanje nasledstva ljudstvu, katerega suvereno voljo priznava tudi on. V zadnji noti odgovarja Gunaris, da je treba sedaj, ko je prišlo do sporazuma, naj se namreč vpraša tudi narod, napovedati ljudsko glasovanje, s katerim lahko narod izrazi svojo voljo. Med tem časom so objavili listi opozicije odgovor princa Pavla grškemu ministru. V tem odgovoru izjavlja princ Pavel, da smatra za zakonitega vladarja očeta in namesto njega svojega brata Jurija, ter dostavlja, da bi mogel samo po izrečenem glasovanju na svoje ime prevzeti nasledstvo. Sedaj se pričakuje govor, ki ga bo imel Venizelos v Patrasu, da se izve, kakšen odgovor bo dal Venizelos Gunarisu. Bistveno ni to razpravljanje nikakor pojasnilo položaja. Opozicija se ni odzvala Venizelosovemu pozivu, naj izreče ime naslednika. Opozicija noče zapustiti bojišča, ki si ga je izbrala za borbo; njej gre sedaj zato, da vzpostavi red, katerega smatra za zakonitega in ga vidi kršenega: tak red bi bil za njo vzpostavljen, če bi se Konstantin vsled vseh notranjih in zunanjih razlogov, ki se zoperstavljajo njegovi vzpostavitvi, odpovedal v prid svojemu sinu Juriju. V tem položaju ne more opozicija javno proglasiti kandidata, kateremu daje prednost in katerega bi mogla samo ljudsko glasovanje določiti.

PARIZ, 3. Grški ministrski predsednik je izjavil časnikarjem, da rabi Grška kralja kot varstvo proti mahinacijam kralja Konstantina, ki ne bo drugače odstopil od svojih zahtev po prestolu in kroni.

BELGRAD, 3. »Politika« javlja iz Solunai: V dobro informiranih krogih trdijo, da so zavezniški diplomati v Atenah nastopili zato, da se podeli grški prestol grškemu princu Juriju.

Ententa namerava priznati Albanijo

LONDON, 2. Dolnja zbornica. V odgovor na neko vprašanje je rekel državni tajnik za vnanje zadeve, da nameravajo zavezniki priznati Albaniji pravico do nevtralne države, in omenil da so bili Avstrijci, ki so bili upadli leta 1915. v Albanijo, izgnani po zasluži prizadevanj zaveznikov.

Albanska delegacija v Rimu

DRAČ, 1. Albansko odposlanstvo, kateremu je poverjena naloga za določitev dogovorov z Italijo, bo odpotovalo prihodnji torek v Rim. Člani komisije so: Predsednik, minister za vnanje zadeve Mehmed bej Konica ter senatorji msgn. Kotetranca Kazi Kokoši, Špiro Kolegant Kolega in Eskref bej Frašeri. S komisijo potuje tudi finančni minister Ceoba, ki gre v Rim radi poslov svojega ministrstva, in msgn. Pannoni, predsednik albanske delegacije, kateri se odpelje v Ženevo, da zainteresira Zvezo narodov za albansko stvar.

Državljanska vojna v Rusiji

Vrangelov poraz večno velik

PARIZ, 4. Uradno poročilo sovjetske vlade z dne 1. novembra pravi: Zmagoslavna ofenziva ruskih čet na južni fronti se nadaljuje. Boševiki so zavzeli postajo Ledovska in Antimorski. Tu smo zajeli tudi nekoliko oklopnih vlakov. V Melitopolu, ki so ga zavzele rdeče čete dne 30. oktobra, so bili zajeti trije oklopni vlaki, 18 nepokvarjenih topov, 100 vagonov municije in mnogo žita.

Francija v skrbeh radi Vrangelove vojske

PARIZ, 3. Govori se, da je francoski zastopnik pri Vrangelovi vladi, De Martel, poslal svoji vladi poročilo o položaju Vrangelove vojske. V tem poročilu se pravi, da se Vrangelu ni posrečilo pridobiti zase ljudske simpatije in zaupanje dežel, ki jih zasedajo njegove čete. Nezadovoljnosti prebivalstva da je najbolj kriva Vrangelova okrutna. Svoje poročilo zaključuje De Martel s tem, da namigava na bližnji konec Vrangelove vojske.

Francija in sovjetska vlada

MOSKVA, 3. Ljudski komisar za zunanje posle je poslal francoskemu ministru za zunanje stvari noto, v kateri naglaša, da Francija podpira Petljuro in Savinka z denarjem in orožjem ter tako onemogočuje mir na daljnem vzhodu.

Angleži ujeli Litvinova.

PARIZ, 3. Po vesteh, ki so došle semkaj, je neka angleška ladja na odprtem morju vjela Litvinova in ga priveljala v Batum.

Vprašanje Vilne

VARŠAVA, 3. Po poročilih iz Vilne se vrše na črti Lavdvarovo - Orany srditi boji med četami generala Želigovskega in armado vlade iz Kovna. Naše čete so odbile vse sovražne napade. Latiški tiskovni urad javlja iz Rige, da so čete generala Želigovskega jele prodirati proti Kovnu. Mesto je izpraznjeno.

Ceremonija v počastitev padlih poljskih vojakov

VARŠAVA, 2. Danes se je vršila ceremonija v počastitev v vojni padlih vojakov; brdka se je maša, kateri so prisostvovale vse oblasti in vse inozemske misije. Po maši se je sestavil sprevod, ki je nesel cvetice na grobove padlih junakov.

Pogajanja podonavskih držav

DUNAJ, 3. Dodatno k vesti, da se vrši v Bratislavi gospodarska konferenca naslednih držav, se poroča nadalje: Te konference se udeleže Avstrija, Poljska, Češkoslovenska, Jugoslavija, Italija, Romunija, Nemčija in Madžarska, zadnja le, ako ratificira pred tu konferenco mirovno pogodbo. Vse te države pošljejo na konferenco svoje zastopnike, in sicer 1 za trgovino, 1 za promet.

DUNAJ, 3. »Neue Freie Presse« javlja iz Pariza: Vest, ki jo priča »Journal des Debats« glede gospodarske konference naslednih držav, je utemeljena. Avstrijska sekcija reparacijske komisije je soglasno sklenila, da se ta konferenca vrši. Konferenca bo razpravljala o gospodarskem vprašanju vseh manjših držav v Srednji Evropi.

Madžarske grožnje za bodočnost

STOLNI BELIGRAD, 3. Madžarski korespondenčni urad javlja: Povodom svojega imenovanja za častnega meščana tega mesta je imel grof Appony govor, v katerem je izvajal: Psihološko nemožno je, da bi se sestavi, katero je povzročila mirovna pogodba, v njihovem bistvu izpremenili z mirnimi sredstvi. Na druga sredstva, kot mirna, pa izmučeno ljudstvo ne more misliti. Nove države, ki so nastale na stroške Madžarske, so protinaravne, ker so narodno prav tuku mešane, kakor so bile prej v Ogrski. Razen tega nasprotujejo zakonom zemljepisja, gospodarske skupnosti, kulturnega ravnovesja in zgodovinskih tradicij. Treba je tedaj čakati, toda ne v brezdelici. Madžarske mora biti najstrožji sodnik svojega lastnega stanja in se mora vsega, kar bi moglo povzročiti stara nasprotja, izogibati kakor veleizdajstva. Ratifikacija mirovne pogodbe ne pomenja nove katastrofe in novega ponižanja, temveč je samo zaključni čin zgodovinske dobe, ki mora biti končana, da se moremo pripraviti na boljšo bodočnost.

Kdo bo madžarski kralj?

BELGRAD, 4. »Tribuna« javlja iz Budimpešte: Rešenja vprašanja izvolitve madžarskega kralja pričakujejo vsak trenotek z veliko nestrpnostjo. Častnikom je prepovedano javno govoriti o tej zadevi. Starejši častniki so za Habsburžane, posebno za Karla. Manjšina je za nadvojvodo Jožefa. Mlajši pa zahtevajo za madžarskega kralja Horthyja.

Madžarska hoče narodnega kralja

BUDIMPEŠTA, 2. V govoru, ki ga je držal svojim volilcem, je rekel madžarski minister za narodno obrambo, da želi Madžarska narodnega kralja, ki živi samo za Madžarsko in ne namerava vzpostaviti stare Avstrije z madžarsko krvjo.

Švicarski zastopniki pri otvoritvi Zveze narodov

BERN, 3. Švicarski Zvezni svet je sklenil, da pošlje svoje predstavitelje k slavnostni otvoritvi Zveze narodov v Genfu, in sicer zveznega predsednika Motto in dva člana delegacije za zunanje posle, ki bi bila zvezni podpredsednik Schulthess in zvezni svetnik Haab.

Grški uspehi proti Kemalistom

ATENE, 2. Grški glavni vojni stan javlja, dne 1. t. m., da so grške čete v protinapadu popolnoma potolkle Kemalove čete, ki so naskakovale v odseku Uchak - Ghediz. 12. turški armadni kor pod poveljstvom Fahredin bega se je sicer upiral, končno pa se je moral umakniti grškim poltom. Šel je nazaj v smeri proti Kumbliu - Bunarju, 80 km vzhodno od Uchaka na žel. prog proti Karahissarju ležečem kraju. Levo sovražnikovo krilo je zadela ista usoda, in so ga grške čete zasledovale čez Ohediz proti Kutchi. Sovražnik ima težke izgube.

Volitve predsednika v Zjedinjenih državah

Poraz Wilsonove demokratske stranke. Izvoljen republikanec Harding

NEW - YORK, 3. Časopis »New - York American« naznanja, da je bil Harding izvoljen za predsednika republike.

LONDON, 3. Velika večina glasov pri volitvi volilnih mož je bila oddana na ime Hardinga. Po zadnjih poročilih je bilo izvoljenih 351 volilnih mož, ki so kandidirali na ime Hardinga. Zadostovalo bi jih 276, tako da jih ima Harding 85 več nego je treba.

Samo v državi New - York je dobila Hardingova lista baje eden milijon glasov večine (v mestu New - York 250.000), v Pensilvaniji 750.000 glasov večine, v državi Illinois 600.000, v državi Ohio 400.000. Wilsonov kandidat Cox je na severu povsod podlegel. Ves sever Zjedinjenih držav je glasoval republikansko. Na Jugu pa je dobila demokratična lista veliko večino. Toda sever odloča.

Vpričo velikih razdalj poteče gotovo nekaj dni, da dospejo končni izidi v Washington. Uradne številke se razglasijo jedva tik pred Božičem.

Ko je zvedel Wilson, da je propadel njegov kandidat, je rekel: »Za moj del mi je žalost, da propadem v stvari, ki vem, da bo nekega dne zmagala, nego da bi zmagal v stvari, ki je ohujena, da nekega dne propade.«

PARIZ, 4. »Petit Parisienu« poročajo iz Washingtona, da je dobil Harding 391 glasov proti 140 za Coxa.

Gre tu za volilcev volilnih mož.

Predsednika in podpredsednika Zjedinjenih držav volijo direktno volilni možje za dobo 4 let. Volilnih mož dostavi vsaka država toliko, kolikor ima zastopnikov v senatu in predstavništvu. Volilne može pa volijo vsi legislativne volitve upravičeni volilci vseh držav z glasovnicami. Izidi volitev predsednika in podpredsednika se pošljejo senatskemu predsedniku v Washingtonu, ki v skupni zvezni seji senata in predstavništva razpečati volilne listine in šteje glasove. Ako imed predsedniških kandidatov nima nihče absolutne večine, vzame predstavništvo z glasovnicami predsednika izmed onih treh kandidatov, ki so dobili največ glasov. Pri tej volitvi ima predstavništvo vsako države samo eden glas. Ako imed podpredsedniških kandidatov nima nihče večine, ga volí senat imed onih dveh kandidatov, ki imata največ glasov. (Podpredsednik Unije je potem predsednik senata.)

Jugoslovani, zbirajte pridno za Tiskovni sklad „Edinosti“!

Domače vesti

Smrtna kosa. Pred malo dnevi še smo govorili z njim v njegovi prodajalni v ulici Garibaldi, kjer je izvrševal svojo pekarsko obrt vrsto let. Bil je, kakor vedno: pokončne postave, cvetočega obraza in prijaznim blagim nasmehom na ustnih, in danes ga ni več med živimi — blagega Antona Lampeta. Pobrala ga je bolezen v par dneh. Vest o njegovi smrti vzbudi gotovo iskreno žalost med vsemi, ki so ga poznali, zlasti pa med našimi slovenskimi obrtniškimi in trgovskimi krogi, kjer je imel ljubeznivi pokojnik veliko prijateljev. V svojih mlajših letih je bil Lampe tudi navdušen Sokol s svojim lepim glasom prava dika vrste. S tem je povedano tudi, da je bil pravi tip slovenske narodne zvestobe. Kruto zadeti rodbini v iskreno sožalje in tolažbo ji bodi zagotovilo, da globoko sočustvujejo ž njo vsi, ki so poznali in ljubili pokojnika. Pogreb se bo vršil danes ob 10. uri predpoldne iz hiše žalosti, Corso G. Garibaldi št. 25.

Socijalistična reformistična stranka v Trstu je dala včeraj prilepiti po zidovih tržaških ulic dolg proglas — tako dolg, da smo ga komaj prečitali od glave do podpisov. Če bi vojska — besed dokazovala resnično moč vojske, bi morali verjeti, da je to res stranka-gospodarica bodočnosti. Ker pa nam gostobesednost ne more služiti kot kriterij za presojanje moči stranke, ostajemo skeptiki, dvomljivci. Vendar pa vsebuje rečeni proglas marsikako resnico, ki je vredna, da jo zabeležimo. Obstoječe italijanske stranke označa — na kratko povedano — tako-le: Stara liberalna stranka je dovršila svojo zgodovinsko nalogo; zato išče socijalne vsebine, ker politična je že uresničena. — Republikanska stranka je desorijentirana, ker sedanja kriza ni konstitucijonelna ali državna, ampak socijalna. — Ljudska stranka deluje za klerikalizem in reakcjo, kar je nezdružljivo z neodvisnim razvojem narodne skupnosti. — Nacijonalistična stranka hoče rešiti razmere do drugih narodov na način, ki bi bil nevaren za vnanji in notranji mir — Fascizem je produkt vojne za začasno obrambo; hotel pa bi se ohraniti pri življenju, ne more pa najti pozitivne platforme. — Sindakalistične in socijalistične organizacije zasledujejo le strankarsko politiko, kar ogroža narodno skupnost. — Zaključek je seveda: ker sta abstraktni internacijonalizem — kakor pričajo izkustva iz zgodovine — in imperijalizem nevaren za vse narode, ostaja le reformistična stranka, ki se drži načela za iskreni sporazum med narodi.

Do tu ničemo nič prigovarjati. Ne moremo pa pustiti brez pripombe odstavek kjer govori, kako si misli podlago za sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Pravi namreč, da naj se spor reši — to se razume — pravično, da pride med Jugoslavijo in Italijo do iskrenega sporazuma, da se zagotovi trajen mir in ustali razmerje prisrčnega sodelovanja med obema obmejnima narodoma. — Besede zvene sicer lepo, ali, ali... možje ne razumejo menda moči nacijonalne ideje, ki je neporušna vez med narodno skupnostjo in odlomki naroda, ki pripadajo k drugi državi. Možje ne razumejo, da v dosego prisrčnega sporazuma z Jugosloveni morajo priti na jasno tudi s tistim odlomkom jugoslovenskega naroda, ki ima pripasti njihovi italijanski državi!! Le tedaj, če bo ta odlomek našega naroda zadovoljen, more priti do res prisrčnega razmerja med obema narodoma, ki mejita na Jadran! Tega ne razumejo tudi »reformisti«. Zato jemljejo spričo tega prevažnega vprašanja vodo v usta in v vsem gostobesednem proglasu ni niti besedice z ozirom na uredbo, v kateri bo živeli Jugoslovenom na zasedenem ozemlju.

Za zaščito manjšin — v Dalmaciji! Včerajšnji »Piccolo« hoče vedeti, da v političnih krogih v Rimu gojo dobre naše, da to pot jugoslovenska-italijanska pogajanja dovedejo do dobrega vspeha. Tudi se dela, kakor da pozna točke, v katerih italijanska vlada nikakor ne odneha. Zahtevala da bo varnost meja na kopnem, ki se da doseči, če pojde politična meja preko alpskega razvodja ob — Snežnika; nadalje kulturelna, gospodarska in strategična jamstva za druga ozemlja ob Jadranu in so po velikem delu obljudena od Italijanov, za katere se zahtevajo avtonomije, ki zajamčijo njih bodočnost in jih vsposobijo za izdatno brambo italijanstva.« To drugo ozemlje je seveda — Dalmacija. Vse prav in lepo. Samo da bi »Piccolo« ne smel pozabljati, da so tu še druga ozemlja, katerih prebivalstvo bo tvorilo jugoslovensko manjšino v Italiji. Po istemu božjemu pravu in človeški pameti bo mogla ta manjšina zahtevati zaščite v isti meri, kakor se bo zahtevala za italijansko manjšino v Dalmaciji. Morale bi vse stvari in vsi pojmi postaviti na glavo, če bi na pogajanjih sklenili, da ne sme biti temu tako. To bi moral razumeti in priznati tudi »Piccolo« vkljub svoji — židovsko-gališki duševnosti. Čemu prikriva to? Ali se boji, ozloveliti svoje občinstvo in mu zato noče povedati vse resnice? To bi bilo naravnost otročje početje. Če bi šlo za leto dni ali za mesece, bi še razumeli tako potajevanje. Ali, ko gre le za par tednov, ko doznamo vspeh pogajanj — ugoden ali neugoden — je taktika »Piccola« naravnost smešna. V slučaju, da pride do vspeha, bodo Italijani morali povedati svoji javnosti, da bo morala spoštovati politične in narodne pravice svojih jugoslovenskih sodržavljanov, če hoče zagotoviti iste pravice svojim soplemenjakom, ki pridejo v drugo državo. Kdor hoče prejemati, mora tudi dajati: to je edini predpogoj in vsebina vsakega resničnega sporazuma. Zato menimo, da bi morala italijanska glasila — če jim beseda sporazum ni zgolj fraza, laž in hinavstvo — že sedaj pripravljati na to svojo javnost!

Vedno neslani! Na volitvah vodilnih mož za izvolitev prihodnjega predsednika Zedinjenih držav ameriških so zmagali nasprotniki Wilsonovi — republikanska stranka. Ta dogodek je dal sinočnjemu »Piccolu« povoda za uprav ogabno neslanost. Prav namreč, da bo moral Wilson odnesti sedaj iz »bele hiše« v Washingtonu tudi svojo karto — Balkana! Kaj boče reči s tem budalo na Goldonijevem trgu! So pač taki ti — otroci momenta. Živo od večera na jutro. Da bi mislili zadalje — za to jim nedostaje — resnosti in možnosti za razmišljanje. Ker je na volitvah Wilsonova stranka podlegla, menijo menda, da sedaj izgine Balkan s celine Evrope in da jim ne bo treba več računati z Jugosloveni. Ves pametni svet se jim mora le smejati. Wilson je podlegel to pot; ali vzvišene ideje, ki jih je bil poslal v svet in ki jih »Piccolovci« tako neznanski mrzijo, ostanejo in morajo zmagati prej ali slej, ker drugače ne more priti do miru med narodi! Tega seveda ne morejo razumeti najemniki senatorja na Goldonjevem trgu. Razvoj človeške družbe pa le pojde svojo pot dalje — in preko njih.

Italijanski državni praznik. Včeraj, dne 4. nov., je bil po vsej Italiji državni praznik. Praznovala se je obletnica italijanske zmage pri Vittorio Veneto. Tudi v Trstu so se vršila primerna patrijotična slavja, dočim so bile po sredini mesta izvešene številne zastave. Praznik je potekel mirno.

Statistika tržaškega prebivalstva. Tukajšnji mestni statistični urad je ravnokar objavil svoje 43. demografično (ljudopisno) poročilo za teden od 17.—23. ktobra t. l. V rečenem tednu se je rodilo 124 otrok, 75 moških in 49 ženskih, med katerimi 101 zakonski in 23 nezakonskih. V isti dobi je umrlo 62 oseb, 39 moških in 23 ženskih. — Celokupno prebivalstvo tržaškega mesta se je cenilo dne 1. septembra t. l. na 239.866 duš.

Glasbena šola »Glasbene Matice, Sv. Jakob. Gojenci in gojenke klavirske šole (šentjakobski oddelek) se obveščajo, da se prične pouk v torek, dne 9. t. m. V svrho sestave urnika in obenem za nadaljno vpisovanje, se vsi povabljeni, da pridejo v petek, dne 5. t. m., od 5. do 7. ure zvečer na sestanek v otr. vrtcu pri Sv. Jakobu. — Vodstvo.

Iz tržaškega Življenja

Ta jo je pa izkupil. Včeraj popoldne se je dogodila 18letnemu mehaniku Ermandu Favrettu, stanujočemu v svetilniku čudna dogodbica. Sklenil je že pred par dnevi, da se bo v sredo napil. Hotel je namreč videti, kako se človek počuti, ko je že prilično natrkan. Revček je prišel v družbi svojih prijateljev v neko gostilno v ulico Sv. Frančiška Asiškega. Svoj namen je tudi povedal svojim prijateljem, ki so ga še navduševali, naj se opijani. Pravili so mu na dolgo in široko, kako je človek zadovoljen šele drugi dan, ko ima »mačka«. Ubogi Ermando je v resnici vlival alkoholne pijače v sebe kot kak star pijanec. Naenkrat se zgrudi kot mrtev na tla. Prenesli so ga na rešilno postajo, kjer je zdravnik rešilne postaje obupal nad življenjem mladeniča. Ermando je bil skoro eno uro v nezavesti in tudi srce mu je poredkeje bilo. Službujoči zdravnik se je dolgo mučil, preden ga je potom umetnega dihanja spravil k zavesti. Ko se je mladenič zavedel, mu je temeljito »očehtal« in opral želodec, nato ga poslal domov. Ermando je tedaj videl, kaj se pravi biti pijan. Revež je na vse mogoče načine že pri zdravniku na rešilni postaji prisegal, da je bil včeraj prvič in zadnjič v svojem življenju pijan.

Tatvina na parniku. Pri obrežju Nazario Sauro je bil privezan parnik »Carpano«, ki vozi na progi Trst - Reša Preteklo noč so neznani tatovi prišli na krov ladje in iskali reči, ki bi jih odnesli. Naleteli so v začetku jako na slab kraj. Hoteli so se oditi, ko vidijo mala vrata, ki vodijo v poveljnikovo kabino. Iz sobice so odnesli kompas, vreden okoli 3000 lir. Tatvino je včeraj poveljnik ladje hitro naznanil kvesturi, a o tatovih dosedaj, kakor po navadi, ni ne duha ne sluha.

Mladi tatovi — prijeti. Pred enim mesecem so pokradli iz zaloge oblek, last Karla Szimeraya na trgu Garibaldi št. 11 za približno 3500 lir oblek. Oblast je tatove pridno zasledovala in včeraj se ji je posrečilo tatove prijeti. Aretirana sta bila Girolamo S., 13 let star, in Bruno P., 16 let star. Ta dva dečka sta res zgodaj začela krasti, a kaj bo šele, ko bosta imela 20 let. Je bolje, da ne mislimo.

Nesreča z orožjem. Včeraj popoldne je šel Karl Ferluga 18 let star, bivajoč v škorklji št. 371 domov. Bil je že skoro doma, ko poči strel v hiši, pred katero je ravno šel. On je takoj začutil bolečino v desni nogi. Odpeljali so ga na rešilno postajo, kjer je zdravnik dognal, da je Ferluga ranjen v desno nogo s krogljo iz floberta. Dal mu je prvo pomoč, nato so ga svojci vzeli v domačo oskrbo.

Poizkušen samomor. Rozina C., 30 let stara, stanujoča v ulici 20. Septembra, se ni nič kaj dobro razumela s svojim možem. Bil je večni prepir in razna predbacivanja skoro ves čas njenega zakona. Omenjena Rozina je bila precej velika sitnica. Včeraj zvečer se je zopet prepirala s svojim možem. Soprog jih ji je zelo »mastnih« povedal. To si je pa Rozina vzela tako k srcu, da je šla v sobo. Uleže se na posteljo in popije dozo karbolne kiseline. Ko je imela strup že v želodcu, se je skesala nad činom, ki ga je že naredila. Življenje se ji je naenkrat zazdelo lepo. Začela je kričati na pomoč in prihiteli njen soprog je hitro telefoniral na rešilno postajo po zdravnika. Došli zdravnik ji je izpral želodec, nato jo pa dal odpeljati v bolnišnico, kjer so jo sprejeli v II. oddelek. Rozina se nahaja v jako opasnem stanju.

Vsak po svoje pesem poje. Predsinočnjim, okoli polnoči je bil pozvan zdravnik rešilne postaje dr. Peperle k S. M. M. Spodnji v hišo št. 143. V omenjeni hiši stanujeta zakonska Dionizij in Ivana Baic. Dionizij je prišel domov to kritično noč precej dobro natovorjen z vinom. Svojo ženico je začel zmerjati in jo psovati. Naenkrat se zaleti proti njej in jo začne tepsti s pestmi in z nekim železom. Revica je možu hotela ubežati, da bi je v jezi že ne ubil. Ko je tekla po stopnicah, ji je bil mož takoj za petami. Ker je pa bil pijan, se mu je na stopnicah zapodrsnilo. Padel je in zadobil lahke poškodbe po rokah in na glavi. Ko je prišel zdravnik na lice mesta, je dognal, da ima Ivana veliko rano na hrbtu. Ranjeno ženo je dal zdravnik prepeljati v bolnišnico v X. oddelek. Njenega moža so pa odpeljali na rešilno postajo, kjer ga je zdravnik obvezal, nato je moral iti v »bolnico« v ulico Coroneo. V zaporu trdi, da je šel iz gostilne in bil med potjo napaden. Zaslika, da bi dobil poškodbe pri preganjanju svoje žene. Žena v bolnišnici, mož pa v luknji — taka je posledica zakonskih bojev in prepirov.

Žepne tatvine. Včeraj popoldne se je pripeljal s popoldanskim vakom, ki vozi med Trstom in Vidmom, Zambriolo Dante v Trst. Prva pot, ki jo je naredil, ko je prišel v naše mesto, je bila na kvesturo. Pri izhodu na južnem kolodvoru, ko je hotel plačati carino, je opazil, da mu manjka listnica. Med vožnjo je približno pol ure spal. To priliko je porabil žepni tat in odnesel Zambriolu listnico, v kateri je bilo okoli 1000 lir.

— Saliteli Franc iz Bolonje je šel včeraj popoldne v gostilno. Ko je spil pol litra vina, je poklical natakarja. Toda joj, listnica s 1500 lirami je šla. Pred eno uro je bil v kinematografu in pri izhodu je nastal po končani predstavi velik nered. Saliteli trdi, da mu je listnica ukradena med vrvežem. Obe tatvini sta bili naznanjeni kvesturi.

Tatvina v vili. Preteklo noč so neznani tatovi vlomili v vilo Karla Mraka. Odnesli so za 1500 lir raznovrstnega blaga in dragocenih predmetov. O tatovih ni nobenega sledu.

To in ono

Vseh mrtvih dan v Rusiji. Znani statistik profesor Ancifarov priobčuje v ruskih listih oficijalno sovjetsko statistiko, glasom katere odpade leta 1919. na 1000 prebivalcev 13 novorojenih in 79 mrtvih, torej 66 na pročist smrti. Celo prebivalstvo Rusije se je v letu 1919. zmanjšalo za 6'6 milijonov. Sličnega tu ni všteta. Zdaj pa računajmo, da je v svetovni vojni Rusija izgubila 7 milijonov mrtvih in ranjenih, žrtev v državljanski vojni pa še nihče ni štel, pa tudi ne vseh, ki so v zadnjih letih pomrli od epidemij, gladu in — reblja. Mesta kakor Petrograd in Moskva so kakor izumrla.

Radiobrzojavni uspeh vreden posebne pozornosti, je dosegel operater z Marconijevim aparatom na Škotskem, ki je čul razgovor iz države New Jersey v Zedinjenih državah, iz daljave 3500 milj, dasiravno je imel njegov nasprotnik le jako šibek aparat na razpolago.

Za tiskovni sklad „Edinosti"

Nabrano v družini Gregorič L 160'40. (Darovali so: po 20 L: Metka in Ivanka; po 10 L: Avgust Kjurman; po 6 L: Vinko; po 5 L: Zora, Marija, Amalija Gregorič, Fanica, Ivana Kjurman, Srečko Gregorič, Zora Kjurman in Kristina; po 3 L: teta; po L 2'50: teta Kjurman in stara mati Kjurman; po 2 L: Stanko, Pavel, naš Ivan, Srečko Kjurman, Stanko Kjurman, Tereza Toškam, Avgust Gregorič, Ivan Grižon, Anton Stefančič, Ivan Stefančič, Lov. Furlanič, Gregorič Ivan, Košanc Ivan, Piciga Iv., Štogavs Avgust, Valentič Josip, Prašnika Avgust, Fortuna Avgust, Zmagoslav Toškan; po 1 L: Justinka, Zofka, Radivoj, sirotek Vladko, Milko Gregorič, Prašnikar Josip, Stefančič Darko, Piciga Avguštin, Grižon Avgust, Gregorič Rafael, Picriga Ivana, Košanc Ana, Benko, Lovriha Valentin, Mannič Fran, Toškan Anton, Kaligarič Fran, Fortuna Ivan, zadnje palanke 40 cent.)

Ivan Vipavski 10 L, Bačko 5 L, Žerjal 5 L, Josip Zabrič 5 L, Gospodarsko in konsumno društvo v Bazovici 25 L.

Dosedaj izkazanih L 20.483'04; v današnjem izkazu L 210'40. Skupno L 20.693'44.

DAROVI

— Albanci za Svetoivansko dramatično umetnost: Oki in Oku 10 L, Ant. Antonovič 5 L, ker je bil včeraj njegov god 5 L; po 2 L: Svetopisemski Lazar, mala črnolaska, predsednik; da bi živela se eno leto 3 L; po 1 L: Kan., kralj Matjaž, stric Maks pevovodja, Ivan Ž., odhajajoči. Na dražbi 3 L. Dosedaj izkazanih 78 L; v današnjem izkazu 37 L. — Skupno 115 L.

†

Anton Lampe

pekar

je včeraj po kratki bolezni mirno v Gospodu izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega pokojnika se vrši danes, v petek, 5. t. m., ob 10. uri iz hiše žalosti Corso G. Garibaldi št. 25 v cerkev sv. Antona.

Trst, 3. novembra 1920.

Žalujoča soproga Marija, roj. Godina, hčerka Ema, sinovi Edward, Rihard, Anton in ostali sorodniki.

Novo pogrebno podjetje, Trst, Corso V. E. 47. (231)

PFAFF Šivaj za šivanje in vezanje pravi nemški izvirni Seidel & Neumann in „Singer" Gast & Gasser
Bogata zaloga vseh potrebščin. Mehanična delavnica za vsako popravljanja.
Tvrdka ustanovljena l. 1878 FRANCESCO BEDNAR Trst, ul. Campanile 19

MALI OGLASI

se računajo po 2 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službe plača polovično ceno.

POSESTVO v Bistrici pri Mariboru, zraven postaje na glavni cesti, obstoječe iz 17 oral, in sicer gozda, njiv, travnikov in vinograda, lepa stanovanjska hiša z 5 sobami, kuhinjo, dve kravi in drugo poljedelsko orodje, 350.000'— kron. Realitetna pisarna »Havlik«, Maribor, Gregorčičeva ul. 6, tel. 132. 490

GOSTILNA pri Fragerskem, z 7 orali zemljišča, obstoji iz 5 sob, gospodarsko poslopje, vrt za zelenjavo, nekaj gozda, 3 krave, en konj in poljedelsko orodje, 300.000'— kron. Realitetna pisarna »Havlik«, Maribor, Gregorčičeva ul. 6., tel. 132. 492

MALO posestvo v St. Ilju, dve orali zemljišča, njiv, travnikov, hiša z 3 sobami, kuhinjo, veranda in gospodarsko poslopje, 80.000'— kron. Realitetna pisarna »Havlik«, Maribor, Gregorčičeva ul. 6., tel. 132. 491

TRIJE pisarniški pomočniki se sprejmejo na delo. Natančnejše pri upravi »Edinosti.« 494

OBČINSKI TAJNIK s 16 leti službe, popolnoma samostojen delavec, s srednješolsko izobrazbo, zmožen slovenščine, hrvaščine, italijanščine in nemščine v govoru in pisavi, vešč računar, želi premeniti mesto. Ponudbe pod »Tajnik« na upravo. 495

IZJAVA. Podpisana izjavljam tem potom, da mi je izplačala zavarovalnica »Fenika«, v Trstu potom zastopništva v Sežani, zavarovalnino po pok. Terezijі v popolno mojo zadovoljnost, za kar se ji najtopleje zahvaljujem. — Krtinovca, 2. nov. 1920. — Marija Sluban. 493

VELIKA ZALOGA PAPIRJA razne vrste, papirnatih vrečic itd. tvrdke Gastone Dollinar nahaja se sedaj Via Bachi št. 5. 489

ZLATO in srebrne krone plačam po najvišjih cenah. Albert Povh, urar, ulica Mazzini 46 (blizu drvenega trga). 458

IVAN KACIN, Gorica, via S. Antonio 24, izdeluje harmonije ameriškega zistema, uglašuje in prenavlja orglje, glasovirje itd. Piščalke za orglje strune za glasovirje vedno v zalogi. Kupuje glasovirje, harmonije, vijoline itd. 448

KUPUJEM srebrn denar po najvišjih cenah. Alojzij Povh, Piazza Garibaldi št. 3. 446

SREBRNE KRONE kupujem po najvišjih cenah. Sprejemam popravila vsake vrste. Velkavrh, urar v Sežani. 438

MODISTKA se priporoča cenj. damam v mestu in v okolici. Ulica Alessandro Volta 2. V. (pri ljudskem vrtu). 212

KROJAČNICA Avgust Štular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 395

— Dentist —
STANKO PERHAVEC
naznanja slav. občinstvu,
da ne izvršuje več svoje prakse na trgu Goldoni št. 11
in da si v kratkem odpre svoj lastni
AMBULATORIJ (250)

Krojaški mojster
Anton Krušič
iz Gorice
se je preselil v Ajdovščino,
ter se priporoča svojim cenj. sorojakom. (232)

Žunič & D.ri — Matulje
Izvrstna Istrska, dalmatinska in Italijanska vina na debelo.
Cene zmerne. (205) Cene zmerne.

JADRANSKA BANKA
Del. glav.: K 30,000.000. Rezerve K 10,000.000
Belgrad, Celje, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, TRST, Zadar, Zagreb
Obavlja vse v bančne stroke spadajoče posle.
Sprejema vloge
na hranilne knjižice ter jih obrestuje po 3½%, a v bancogiro prometu po 4%.
Vloge, ki se imajo dvigniti samo proti predhodni odpovedi, sprejema po posebno ugodnih pogojih, ki se pogodijo od slučaja do slučaja.
Daje v najem varnostne predale (safes).
Bančni prostori v Trstu se nahajajo:
ul. Cassa di Risparmio, ul. S. Nicolo
Telefon: štev. 1463, 1794, 2676
Blagajna posluje od 9 do 13

Odhajanje in prihajanje vlakov

Centralni kolodvor (Južna železnica).

Odhodi:

0'15 O. E. v Belgrad in Bukarešt skozi Sv. Peter na Krasu, Logatec, Ljubljano in Zagreb.
1'30 B. na Dunaj skozi Videm, Trbiž. (Samo v ponedeljkih, sredah in petkih.
5'45 O. v Červinjan skozi Bivio (Gradež).*
6'00 B. v Benetke (pr. 10'05).*
6'15 Pb. na Dunaj, (pr. 22'00) skozi Ljubljano in Gradec; samo v torkih, četrtkih in sobotah
6'35 B. v Reko skozi Nabrežino, Divačo, Sv. Peter na Krasu.*
6'50 P. v Benetke (pr. 18'15) skozi Videm.
8'50 P. v Reko, Logatec, Ljubljano.
10'50 B. na Dunaj (pr. 7'05) skozi Trbiž; samo v ponedeljkih in četrtkih.
11'10 P. v Benetke (pr. 17'10) skozi Bivio, Červinjan (Gradež).
14'25 B. v Benetke (pr. 22'00) skozi Bivio, Videm.
15'00 B. do Logatca (zveza z Reko).
15'50 O. do Logatca in druge postaje.*
17'35 Pb. do Rima (pr. 12'15) skozi Červinjan, Benetke (pr. 22'00).
17'55 Pb. do Vidma (pr. 21'15) skozi Bivio.*
18'20 P. skozi Nabrežino, Sv. Peter na Krasu, Reko.*
21'00 L. E. Lloyd Ekspress (vozov I. reda) na Dunaj, skozi Ljubljano. Samo ob ponedeljkih.
23'00 P. v Benetke (pr. 4'42) skozi Červinjan.
0'30 O. S. v Pariz, skozi Benetke, Milan.

Dohodi:

0'20 B. iz Benetk (od. 20'20) skozi Červinjan Tržič.
3'20 B. iz Dunaja. (Samo ob sredah, petkih in nedeljah.
7'45 O. iz Logatca. Nabrežine, Grljana.
8'15 L. E. Lloyd Ekspress iz Dunaja skozi Ljubljano. (Samo v četrtkih.)
8'35 O. iz Vidma (odh. 5'30) Gorice, Tržiča, (Červinjana, Gradeža), Grljana.*
10'10 P. iz Reke, St. Petra na Krasu, Nabrežine, Grljana.*
11'30 B. iz Benetk (odh. 6'56) (Rim - Turin.) skozi Červinjan, Bivio.
14'10 Pb. iz Rima (odh. 12'20) skozi Videm, samo v sredah in sobotah.
16'05 B. iz Dunaja (odh. 21'20)
16'35 B. iz Logatca, Sv. Petra, Divače
17'00 B. iz Benetk (odh. 9'45) Vidma.
18'35 O. iz Červinjana (odh. 16'35)
19'35 P. iz Benetk (odh. 13'50) skozi Červinjan.*
20'40 P. iz Ljubljane, Logatca, Reke, Grljana.
21'00 Oc. iz Bukarešta, Belgrada, Ljubljane, Logatca (odh. 18'30).
21'35 Pb. iz Dunaja (odh. 7'20) skozi Gradec, Ljubljano; samo v sredah, petkih, in nedeljah.
22'00 P. iz Benetk. (odh. 13'20) skozi Videm, Trbiž.
22'20 B. iz Reke, Sv. Petra na Krasu, Nabrežine.
23'45 S. O. iz Pariza (Londona) Milana, Benetk.

KOLODVOR SV. ANDREJ.

Odhodi:

5'20 O. v Herpelje - Kozino, Kanfanar, Pulo.
5'40 M. v Koper, Buje, Poreč.
6'00 O. na Opčine, Prvačino, Ajdovščino, Gorico, Podbrdo.*
9'00 M. v Buje, Koper.
11'55 B. v Herpelje - Kozino, Kanfanar, Pulo.
16'50 O. na Opčine, Prvačino, Ajdovščino, Gorico, Podbrdo.*
17'10 O. v Herpelje - Kozino; iz Herpelj pospešen vlak do Kanfanara, Rovinja in Pule.
17'20 M. do Kopra in Buj.

Dohodi:

8'25 M. iz Buj in Kopra.*
10'20 O. iz Podbrda, Gorice, Ajdovščine, Prvačine, Opčin.*
10'45 O. iz Pule, Rovinja, Kanfanara in Herpelj.*
16'05 B. iz Pule, Kanfanara, Herpelj - Kozine.
16'30 M. iz Buj in Kopra.*
21'05 O. iz Podbrda, Gorice, Ajdovščine, Prvačine, Opcin.
21'55 M. iz Poreča, Buj, Kopra.
22'40 O. iz Pule, Rovinja, Kanfanara, Herpelj - Kozine.

P. pospešen, B. brzovlak, Pb. pospešen brzovlak; E. ekspresni vlak, M. mešan, O. omnibus.
*) ne vozijo ob nedeljah.

PODLISTEK

Damir Feigel.

Poravnava (3)

»Ali si ne znaš pomagati, dragi Angelj?« mu je odvrnil Franc. »Mi poročamo, da je tvoja pisarniška moč pravzaprav pisarniška moč odsotnega brata Nikolaja! Nekdo mora pač verovati njegove koristi!«

In zopet so oddrdrali avtomobili po prašni cesti. To pot so bili samo štirje, a bilo jih je dovolj, da so preskrbeli vsem ob prašni cesti bivajočim kmetom okusno kosilo s povoženimi piščanci. Toda v dvakrat večjem številu se je žrtvovala perutnina o priliki birme Angeljevega sina. Obed je bil tak, da so plavali celo pečeni kapuni z nadevanimi prami. Birmanec je dobil v dar krasno zlato uro in za privesek pravega živega uraškega mojstra, da takoj popravi uro, kadarkoli jo polomi temperamenten deček.

Dnevna poročila iz gozda so sicer govorila, da napreduje delo, povedala so ob enem pa tudi jasno, da otežkočujejo razne ovire hitro rešitev.

Minili so meseci. »Dragi bratje!« se je oglasil nekoč Bruno pri posvetovanju. »Domov me kliče dolžnost. Hči se mi poroči. Ker smo neločljivi do končane poravnave, morate z menoj! Pri meni doma lahko ravno tako nadaljujemo svoja pogajanja.«

»Dobra ideja!« je vzkliknil predsednik Franc. »Mi gremo s teboj! Tvoje pisarniško osobje postane v tem slučaju pisarniška moč brata Nikolaja, saj mora vendar nekdo zastopati njegove koristi, ker jih sam ne more! V svojih bratih pa pripelješ dve poročni priči domov, in poročni dar, ki ga dobi nevesta, bo brezdvomno krasen, saj je gozd še vedno naš blagajnik! Toda obljubiti nam moraš, Bruno, da nas pogostiš s krvjo svojih vinogradov in ne morda s proizvodi svojih vodovodov.«

Vožnjo, ki je sledila predsednikovemu predlogu, so imenovali kmetje, bivajoči ob prašni cesti »kurjo kugo«, tako so namreč komaj ustali avtomobili čez preplašene kure. Obed po poroki je vsekakor nadkrilil obed o priliki birme Angeljevega sina. Svečanostno razpoloženje je nekoliko pokvarilo Nikoljevo pismo. »Čul sem, da se pogajate za gozd,« je pisal »toda na pogajajte se brez mene!«

»Da je naš brat Nikolaj tak sebičnež, si nisem nikdar mislil!« je pripomnil Angelj in si naložil na krožnik lep kos pečene svinjine. »Kakor bi imeli mi bogvekaj od tega gozda! Mi se naravnost žrtvujemo! Samo delo, trpljenje, vožnje in skrbi imamo. Ali ne zastopa v zadostni meri njegovih koristi tipkarica? Cegava je že sedaj ne vrsti? Že vem! Molčimo rajši! Bog živi nevesto, ženino, njenega očeta in njene strice!«

Čez nekaj mesecev — Kristof se je bil navečal Brunovega doma in je že razmišljal, kako bi spravil svoje brate na svoj dom — je došlo poročilo iz gozda, da je delo končano. Veliko veselje je zavladalo med brati. Celo Bruno, ki bi bil rad videl, da bi ostali vsi še na njegovem domu in počrtali s svojo navzočnostjo krst njegovega že nerojenega vnuka, je vilil na lice mesta, da se že enkrat prično prava pogajanja. Brez krvoprelitja — kure so se bile deloma povozile že pri prejšnjih vožnjah, deloma zavžite pri birmah in porokah, — so dospeli bratje do gozdarske hiše ob gozdu. Poseli so si zopet v prejšnji posvetovalnici mize v obliki podkve, sedli na svoje stare sedeže, in posvetovanje je pričelo.

Gozd je meril toliko in toliko. Toliko in toliko je bilo hrasta, javora, smreke, bukve, jesena i. t. d. Človek spomladi se v taj smrečjavi in sedi oravčina! Že vsako sestavko so kšicali bratje zdaj izvedence, zdaj odvetnike, zdaj zemljemerce, da so jim dajali tiste potrebna pojasnila. Celo, zadeva ni bila tako enostavna, kakor so si mislili. Kako določiti posameznemu dediču njegovo interesno območje? Kako zadovoljiti vsakogar in ostati pri tem skrajno pravičen?!

Seja je sledila seji. Bratje bi bili obupali, da si niso zbirali dnevno pri običajnih večerjah novih sil. In ko so jim že sivele lasje samih skrbi, so prejeli drugo pismo brata Nikolaja. »Dragi bratje! Pogajate se za naš gozd, ne da bi poznali mojega mnenja! In toliko časa že! Vsaka pravda bi se bila prej končala kakor pa vaša poravnava. Zgodovini nam pač ve povedati o sedem-, o tridesetletni vojni, ne omenja pa nikdar ničesar o kakih sedem-, še manj pa o tridesetletnih mirovnih konferencah. Kdo plača stroške vaših pogajanj, katerih se jaz kot upravičenec sploh ne udeležujem? Kakor hitro upravičenec spoh ne udeležujem? Kakor hitro izravnam svoje lastne zadeve, posvetim vso svojo brigo pravični deležiti!«

»Nikolaj novi!« je izjavil Angelj, ko je prečital predsednik pismo. »Če ni še govorila zgodovina o takih poravnavah, o tako dolgih konferencah, ni še rečeno, da ne bo govorila, saj zgodovina se dela sproti! Naše sedanje delo bo lahko črez čas uvrščeno v zgodovino. Račune pri moramo vsekakor pregledati, da bomo videli, pri čem da smo. Nikolaj je umazan stiskač!«

Lotili so se novega dela. Zbrali so račune odvetnikov, zemljemercev in izvedencev, dodali skupni vsoti svoje lastne stroške, primerili izdatke z zvedenškem mnenjem o vrednosti gozda in spoznali, da so zapravili ves gozd, da bodo morali še sami iz svojega dokladati ne glede na to, da se nista vpoštevala ne Nikolaj, ne njegova pravica.

»Gozd je bil premajhen, da bi prenesel stroške naše poravnave. Sicer se pa nimamo nikogar bati! Pošteno smo delali noč in dan, zvesti smo ostali očetu dani obljubi in vsi si lahko roke umijemo!« je izpregovoril po daljšem odmoru predsednik Franc.

»Prav pravi!« je pristavil Kristof. »Vsi si lahko roke umijemo in jaz vas vabim na svoj dom, kjer lahko to napravimo. Če bi bil človek prej vedel, da gre za tako malenkost, ne bi tratil dragocenega časa in si nalagal toliko mučnih skrbi. Bratje, sedaj pa kar z menoj, da si čim preje umijemo roke. Notarski akt o tem opravilu pa pošljemo Nikoleju, da bo videl — umazanec, kako smo mi čisti!«

(Konec.)